

catacumbes. La decoració simbòlica de les galeries sepulcral presentava al Salvador baix l'aspecte de Bon Pastor.

Les representacions artístiques de Crist, pintades, esculpides, reproduïdes per tota classe de mitjans són innumbrables.

Una representació d'aquestes mostra Jesús en la Creu, que ha estat motiu d'especial devoció per als fidels.

La pena de mort en la creu era la més cruel i vergonyosa. Una creu no tenia res de honorable, però Jesús va dignificar aquest símbol.

La mort en la Creu de Jesús, és el quart acte de la seua Passió:

- 1r: Getsemaní.
- 2n: Anàs i Caifàs.
- 3r: Pilatos i Herodes.
- 4t: Mort en la Creu al Calvari.

Amb la Passió l'obra de Jesús sembla destruïda irremissiblement. Ell mor. Ses deixebles dispersos i acovardits. Però en els plans de Déu, aleshores, s'acabava de signar el contracte de la Nova Aliança. La mort fou l'arrel i el començament de la seua gloriificació.

FITXA DE LA CAPELLETA DEL CRIST DEL CALVARI

- 1.- LLOC: Les Coves de Vinromà.
- 2.- PATRONÍMIC: Crist del Calvari.
- 3.- CLASSE: Plafó ceràmic.
- 4.- LOCALITZACIÓ: Originalment estava a la façana del Museu del Morter. Actualment està junt a la porta de baix del Calvari, al carrer Màrtirs.
- 5.- EMPLAÇAMENT: A l'esquerra de la porta i sobre la font, a uns 150 cm del terra.
- 6.- MÒDUL: Ens mostra un plafó rectangular-vertical, d'una sola imatge reproduïda.
- 7.- MIDA: Els taulellets donen una mida de 30 x 15 cm. El seu gruix no es pot estimar però la fabricació de l'any 1950 seria d'1 cm. Està envoltat per 10 manises de 15 x 5 cm, formant un marc.
- 8.- COMPOSICIÓ: Ens mostra una composició novedosa pel que fa al nostre poble. Formen aquest retaule tres rajolets apaisats, disposats un dalt de l'altre.
- 9.- INSCRIPCIONS: Podem veure dues inscripcions. Sobre la Creu té les inicials INRI, i al peu FUENTE DEL SANTÍSSIMO CRISTO DEL CALVARI.
- 10.- DATACIÓ: De l'any 1953.
- 11.- OBRADOR: Mostra aquesta marca: Crisol Soriano. Castellón.
- 12.- ARTISTA: No presenta cap firma.
- 13.- TÈCNICA: Ha estat pintat a mà alçada, amb

barreja de colors, per aconseguir matisos i es veu perfilat amb negre de manganés.

14.- COLORS: Mostra una paleta de colors bastant ampla i l'autor els ha mesclat per lograr major realisme.

15.- SANEFES: Es presenta envoltada per tres fines línies que de dins a fora són de color roig, blau i blanc. A més a més està emmarcada per deu rajoles rectangulars de motlures, de color blau fosc.

16.- ELEMENTS DECORATIUS: No té cap ornament. Està situada a la mateixa línia de paret. Les veïnes guarden un farolet amb llum de ciri que el col.loquen la nit del divendres sant quan surt la processó de l'enterrament.

17.- FESTES: No ha estat centre de veneració especial, encara que alguna veïna d'aquest carrer no el deixava de mirar una llarga estona en callada oració.

18.- RESSENYA: El centre del plafó està ocupat per la figura de Crist crucificat. És la mateixa imatge del Crist que es venera al Calvari. Les veïnes van entregar una fotografia per a que el reproduïren exactament. El fons mostra uns fins núvols i als peus uns altres núvols més marcats sostenen quatre ciris encesos.

19.- ESTAT DE CONSERVACIÓ: Prou bo. La tercera maniseta té una zona amb el vernís malmés a l'altura de la llaga del costat de Crist.

20.- OBSERVACIONS: Com la seua situació, a baixa altura, pot donar lloc a fàcil accés per a fer tro-pelleries, ha sigut prou respectat. Esperem que continue així i triomfe el civisme.

21.- INFORMACIONS: M'han informat amablement Alberto Roca i Paca García Cucala. M'han nodrit els meus pares, Miguel i Josefina Q.E.D., en les contalles a la vora del foc.

22.- IL·LUSTRACIONS: Podem veure dues fotografies. Una del plafó ceràmic i l'altra de l'actual emplaçament a la porta de baix del Calvari.